

Міністерство освіти і науки України
Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Д. Моторного
Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку регіону
Факультет економіки і бізнесу

МАТЕРІАЛИ

**X Всеукраїнської науково-технічної конференції
здобувачів вищої освіти за підсумками досліджень у 2022 р.**

Факультет економіки і бізнесу

6-10 лютого 2023 р.

Мелітополь
2023

Можна стверджувати, що ринкові дослідження вимагає ґрунтовного вивчення сукупності факторів, що дозволяють у сучасних умовах насиченості ринку товарами зорієнтувати виробництво на найбільш значущі, переважні з точки зору інтересів споживачів товари. Ринкові дослідження виконують функцію зниження ризиків по управлінським рішенням, що зачіпають розвиток компаній в цілому і вдосконалення окремих характеристик продукту зокрема. Для проведення досліджень за перерахованими проблемам підприємство може задіяти будь-який з існуючих методів дослідження: метод опитування, метод спостереження, метод експерименту, метод імітації.

Підсумовуючи все зазначене, можна стверджувати, що проведення ринкових досліджень необхідне для забезпечення стабільної і ефективної роботи вітчизняних підприємств різних форм власності та процес дослідження попиту аналізує ступінь взаємного впливу факторів, які обумовлюють попит. Тенденції та імовірність зміни обсягу і структури попиту, ступінь впливу факторів на попит, динаміка структури попиту. Для вирішення цього питання на підприємствах слід створювати маркетингові відділи або делегувати ці функції маркетинговим аутсортинговим компаніям, які зможуть на високопрофесійному рівні забезпечувати організацію та здійснення маркетингової діяльності вітчизняних підприємств.

Список використаних джерел

1. Коноваленко А. С. Методика аналізу чинників макромаркетингового середовища ринку. *Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки)*. 2020. № 2(42). С. 197–204.
2. Довгань Л. Є. Конкурентоспроможність підприємств. Київ: ІВЦ Видавництво «Політехніка», 2004. 144 с.
3. Башинська І. О., Поповенко Н. С. Теоретичні основи розробки та комерціалізації механізму просування на ринок нових товарів виробничих підприємств. Одеса: ОНПУ, видавництво ТОВ «Цифрова типографія», 2012. 192 с.
4. Anastasiia Konovalenko, Natalia Shkvyria, Nataliia Filipchuk, Antonina Stankova and Svitlana Bolila. Marketing Communications in the Logistics System of Information and Innovation Technologies of the Consumer Market. 2022. Vol.20. Available at: <https://refpress.org/ref-vol20-a29/> (дата звернення 06.01.2023).

Науковий керівник: *Коноваленко А. С., д.е.н., доцент кафедри економіки і бізнесу, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного*

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ РІВНЯ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ

Кальченко.Є

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Економічно активне населення викликає як безпосереднє зростання валового внутрішнього продукту країни, так і створення передових трудових відносин. Воно є основою для утворювання середнього класу. Натомість високий рівень безробіття є великою економічною та соціальною проблемою для держави. Безробіття є макроекономічною проблемою, яку формують такі чинники, як структурні зміни в економіці, зниження темпів економічного розвитку, науково-технічний прогрес, співвідношення цін на фактори виробництва, сезонні коливання виробництва, недостатній сукупний попит, інфляція, недосконале трудове законодавство, низький рівень професійної підготовки й перепідготовки, неналежний рівень програм зайнятості та демографічні процеси.

Безробіття - це соціально-економічне явище, за якого частина осіб не має змоги реалізувати своє право на працю та отримання заробітної плати (винагороди) як джерела існування [1]. Рівень безробіття - кількісний показник, який визначається як відношення

кількості безробітних до загальної чисельності економічно активного працездатного населення країни (регіону, соціальної групи), та вимірюється у відсотках [3].

За методологією Міжнародної організації праці (МОП), безробітна людина – це особа віком 15-70 років, яка щонайменше чотири тижні активно шукає роботу або готова почати працювати протягом найближчих двох тижнів. Більш песимістичні оцінки наводить МОП. Там вважають, що у 2022 р. рівень зайнятості в Україні буде на 15,5% меншим, ніж у 2021 р. Тобто безробітних буде на 2,4 млн більше, ніж у 2021 р. Держстат називає цифру 1,7 млн [2].

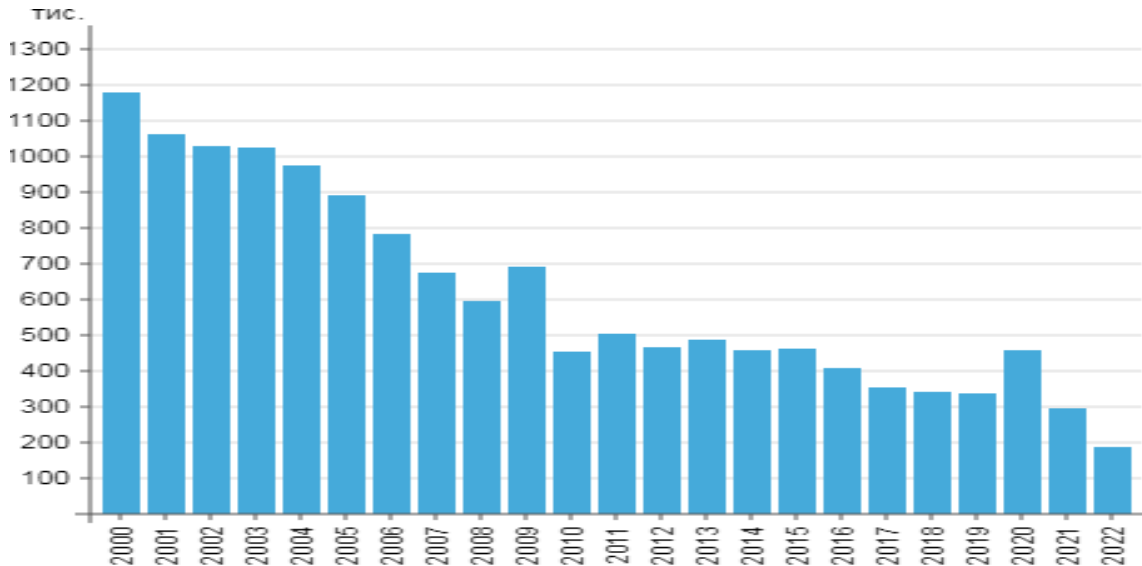

Рис. 1. Динаміка зареєстрованих безробітних в Україні

Джерело: побудовано за даними [3]

Також завдяки спрощеному отриманню кредитів, пільг та залученню інвестицій держава стимулювала приватний бізнес та державні компанії не скорочувати людей, а розширювати можливості для зайнятості. З початком пандемії звернення в центри зайнятості почастишали. Найбільшу кількість осіб звільнили зі сфери обслуговування. А кількість вакансій, які надходили від роботодавців в умовах карантину, зменшилась майже вдвічі. Щоби знизити рівень безробіття під час карантину, уряд збільшив допомогу безробітним і роботодавцям та спростив умови отримання кредитів через програму «5–7–9» - позики на пільгових умовах отримували як мікро-, так і малі підприємці. Окремо держава спростила умови реєстрації в службі зайнятості й подання заяви на отримання допомоги з безробіття.

В Україні рівень безробіття становить близько 30%, при цьому в пошуках роботи знаходяться 2 млн осіб всередині країни та 2,7 млн українців, які виїхали через війну, але готові повернутися та працювати. За різними підрахунками, експерти називають від 2 до 5 мільйонів незареєстрованих безробітних. Серед них є ті, хто опинився у примусовій відпустці власним коштом або чий робочі години скоротили.

Упродовж 2022 р. в Україні майже мільйон громадян користувались послугами Державної служби зайнятості. У порівнянні з минулими роками, кількість безробітних в Україні наразі зменшилась. Десь приблизно на 38%. І станом на 1 січня 2023 р. 187 тисяч громадян мають статус зареєстрованого безробітного [4]. У боротьбі з безробіттям українська влада майже завжди використовувала два механізми: підвищення заробітної плати й створення нових робочих місць.

Важливим напрямком для підтримки вітчизняної економіки є розвиток нових бізнесів, що автоматично означає і створення нових робочих місць. Та люди, які втратили житло, роботу і всі заощадження, навряд чи мають змогу вкластися у новий бізнес з нуля. Для того, щоб стимулювати громадян, які залишилися без роботи, відкривати свою справу, уряд розпочав реалізацію проекту з грантової безповоротної підтримки нових бізнесів, який

отримав назву "єРобота". Акцентом програми є створення нових робочих місць та можливість онлайн-оформлення заяв на отримання грантів через "Дію".

Зростання безробіття відбулося через глибокий спад економічної активності та поповнення лав безробітних мігрантами з прифронтових територій, які потребують працевлаштування. Внутрішні мігранти створюють додатковий тиск на ринок праці, адже у східних регіонах структура зайнятості була суттєво зміщеною в бік промисловості порівняно із західними та центральними областями, куди вони переміщуються. Це посилює вже наявні структурно-кваліфікаційні диспропорції між попитом та пропозицією робочої сили, навіть з урахуванням впливу релокації підприємств.

Список використаних джерел:

1. Безробіття в Україні. URL : <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D0%B5%D0%B7%D1%80%D0%BE%D0%B1%D1%96%D1%82%D1%82%D1%8F> (дата звернення 24.01.2023)
2. Динаміка зареєстрованих безробітних в Україні URL : <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/12/8/694732/> (дата звернення 27.12.2022)
3. Ринок праці в умовах війни : основні тенденції та напрями стабілізації. Аналітична записка. Київ: ЦЕНТР РАЗУМКОВА, 2022, 21с.
4. Швець О. В. Безробіття в Україні: причинно-наслідковий вектор дослідження. Вісник ХНАУ. Серія: Економічні науки. 2019. №2. - С.190-198. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhnau_ekon_2019_2_21 (дата звернення 11.01.2023)
5. Завадських Г. М., Болтянська Л. О., Терещенко М. А. Тенденції і проблеми розвитку малого підприємництва в Україні. *International Scientific Conference Economy Digitalization: Processes, Strategies, Technologies: Conference Proceedings*, January 24th, 2020, Kielce, Poland: Baltija Publishing, 2020. P. 44-47.

Науковий керівник: Завадських Г.М., к.е.н., доцент кафедри економіки і бізнесу, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного.